

KARAKTER FOR FODERVÆRDI I KORNSORTERNE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

På basis af minimum to års analysedata er der givet en karakter for kornsorternes foderværdi.

Udvalgte kornsorter fra SEGES og Tystotefondens fælles sortsafprøvning analyseres hvert år for foderværdi til svin.

Der analyseres for to typer af foderenheder:

FE_{sv} = Foderenheder til svin i vækst og til diegivende søer

FE_{so} = Foderenheder til søer

Foderenheder er et udtryk for den energi grisen kan få ud af kornet, men siger ikke noget om indholdet af næringsstoffer, som protein og fosfor i kornet.

Analyserne af årets høst foreligger i november – december, hvor de straks publiceres på SortInfo.dk. Der analyseres prøver fra tre forsøg i hver art, og omkostningen til analysen dækkes af det firma, der har anmeldt sorten til forsøgene. Det er relativt dyre analyser, hvilket betyder, at det kun er de vigtigste sorter, der analyseres, og at sorterne typisk kun analyseres i de første par år af deres levetid. Det besværliggør sammenligningen af de enkelte sorter, da de ikke kan sammenlignes direkte, fordi det generelle niveau af foderenheder varierer en del fra år til år.

Der er derfor udarbejdet en karakterskala for foderenheder til svin i vækst og til diegivende søer FE_{sv} . Skalaen går fra 1 til 9, hvor 1 betyder en meget lav foderværdi og 9 betyder at foderværdien er meget høj, dvs. indholdet af energi målt ved FE_{sv} pr. hkg er højt. Sorter, der er analyseret i minimum to, år får en karakter, og karakteren opdateres løbende, hvis sorterne analyseres for foderværdi de følgende år. I de kornarter hvor der indgår en sortsblending som

målesort, anvendes denne som reference for årets niveau af FE_{sv}. Sortsblandingen består af tre til fire sorter, der er højtydende og i udbredt dyrkning, eller forventes at nå en stor udbredelse. Der udskiftes maksimalt en sort i blandingerne om året, og derfor giver blandingen et godt målegrundlag fra år til år. I rug og tritcale, indgår ikke en sortsblanding i forsøgene, her anvendes i stedet gennemsnittet af analyserne for alle analyserede sorter som målegrundlag. Fra 2017 indgår dog en sortsblanding i tritcaleforsøgene, der fremadrettet anvendes som målegrundlag. FE_{sv} og FE_{so} er i korn meget tæt korrelerede, en karakter for FE_{sv} er derfor fuldt tilstrækkelig til at vurdere sorterens energiindhold både til slagtesvin og søer.

I de følgende tabeller vises sorterens karakter for foderværdi, sammen med de analysedata der er brugt til at udarbejde karakteren. For de sorter, der har deltaget i analysen i 2017, er udbyttet i FE_{sv} pr. ha angivet, her er det udbyttet af sorterne i samtlige landsforsøg der er brugt ved beregningen. Proteinindholdet fra landsforsøgene 2017 er ligeledes angivet, data fra flere år findes på SortInfo.dk. Karakteren for foderværdi kan anvendes i en direkte sammenligning af alle sorterne indenfor en art. Det er klart, at for sorter der har deltaget i analyserne i en årrække, vil karakteren være mere sikkert bestemt, end for sorter der kun har deltaget i de nødvendige to år.

Byg og havre er de kornarter med det laveste energiindhold. Det skyldes, at yderavnerne sidder fast på kernen og ikke fjernes under tærskningen som i hvede, tritcale og rug. Yderavnerne udgør skallen på byg og havrekernerne og er tungt fordøjelig for grisen, derfor påvirker den energiindholdet negativt.

VINTERBYG

Der er givet karakter til 9 sorter af vinterbyg. Karaktererne varierer fra 4 i sorterne Frigg, Hejmdal og Wootan til 7 i KWS Infinity.

Vinterbyg	Type	FEsv/hkg						Karakter ²⁾	Protein	Udbytte 2017	
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	FEsv pr. hkg	2017, pct ts	Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
Forsøg		3	3	3	3	3	3		8	8	
Blanding		104	104,1	102,5	102,5	100,8	99,6	5	11,2	82,2	8.187
Bazooka	6r, hyb					101,2		-	10,6		
Belfry	6r, hyb					100,7		-	10,7		
Frigg	2r		104,0	101,4	100,1			4	11,0		
Hejmdal	2r			101,2	99,8			4	11,1		
KW 6-451	6r						100,9	-	10,9	90,3	9.111
KWS Caribou	2r						102,4	-	10,4	88,1	9.021
KWS Higgins	6r					100,0	103,3	6	10,7	88,0	9.090

KWS Infinity	2r			105	105			7	11,3		
KWS Kosmos	6r			103,6	102,1			5	10,9		
KWS Meridian	6r	104,2			102,1			5	11,3		
KWS Orwell	2r					100,7	102,7	6	10,7	86,9	8.925
Memento	2r					102,7		-	11,3		
Neptun	2r				100,8	100,9		5	10,9		
SJ 132133	2r						104,0	-	10,8	85,5	8.892
Wootan	6r, hyb		103		100,3			4	10,8		
Yvonne	2r						105,4	-	11,0	86,7	9.138
LSD		ns	ns	2,0	1,7	ns					

1) 6r = seksradet, 2r = toradet, hyb = hybrid

2) Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi

VINTERRUG

Vinterrug har et større indhold af foderenheder end byg men mindre end hvede. Der er givet karakterer til syv sorter, varierende fra 4 i KWS Florano, KWS Livado og Palazzo til karakteren 6 i SU Cossani 90+10 pct. population og SU Performer 90+10 pct. population.

Vinterrug	FEsv/hkg						Karakter ¹⁾ , FEsv pr. hkg	Protein 2017, pct ts	Udbytte 2017	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017			Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
Antal forsøg	3	2	3	3	3	3		7	7	
Gennemsnit, alle sorter	109,3	110,4	108,9	107,7	108,6	109,7	5			
KWS Binntto				107,1	109,3		5	9,5		
KWS Bono	109,7	111,0					5	9,6		
KWS Florano				106,4	106,6		4	9,4		
KWS Livado		107,9	108,0	107,2		109,1	4	10,0	101,0	11.019
KWS Serafino						110,8	-	9,5	107,7	11.933
KWS Vinetto						107,8	-	9,8	104,6	11.276
Palazzo	107,9			107			4	9,4		
SU Cossani 90+10% population					110,0	110	6	9,6	97,3	10.713
SU Nasri 90+10% population						110,8	-	9,9	100,9	11.180
SU Performer 90+10% population				109,2	109,4		6	9,3		

<i>LSD</i>	1,6	ns	1,4	1,5	1,7				
1) Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi									

TRITICALE

I triticale er der ikke analyseret prøver fra høst 2017, og udbyttet i foderenheder pr. ha er derfor beregnet på baggrund af kerneudbyttet i 2016. Der er givet karakter til fire sorter, tre af sorterne får karakteren 4, og sorten Jura opnår karakteren 7. Triticale har normalt et energiindhold på niveau med eller lidt lavere end hvedes.

Triticale	FEsv/hkg				Karakter, FEsv pr. hkg	Protein 2016, pct ts	Udbytte 2016	
	2013	2014	2015	2016			Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
Antal forsøg	3	3	3	3		8	8	
Gennemsnit, alle sorter	112,4	113,6	110,8	111,9	-			
Cappricia				113,4	-	10,3	100,6	11.408
Jura	113,9	115,1	113,7		7	10,6		
Neogen		112,4		111,4	4	10,8	98,3	10.951
Ragtac	111,1	112,3	109,7	111,0	4	11,1	88,6	9.835
SW 268q			109,0	110,9	4	10,3	95,3	10.569
Travis				112,6	-	10,4	100,1	11.271
LSD	1,4	1,1	3,6	0,7				

¹⁾ Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi

VINTERHVEDE

Vinterhvede er den kornart med det højeste indhold af energi. Der er givet karakter til 14 sorter, og karaktererne varierer fra 5 i en række sorter til 7 i Pistoria og Sheriff.

Vinterhvede	FEsv pr. hkg							Karakter ¹⁾ , FEsv pr. hkg	Protein 2017, pct ts	Udbytte 2017	
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
<i>Forsøg</i>	3	3	3	3	3	3	3		10	10	
Blanding	115,2	113,8	109,7	115,3	114,1	114,5	115,8	5	10,5	109,2	12.645
Benchmark		115,7	113,8	116,7	115,0			6	10,3		
Drachmann					115,4	115,0	116,5	6	10,3	109,7	12.780
Hereford	117,3	115,5	113,4	117,5	115,4			6	10,5		

Kvium							116,4	-	10,1	113,2	13.176
KWS Cleveland	118,1	115,9			115,7			6	10,6		
KWS Crispin					114,1	114,5		5	10,5		
KWS Firefly							116,5	-	10,5	112,5	13.106
KWS Nils				116,5	114,6			6	10,6		
KWS Scimitar							116,8	-	10,0	110,1	12.860
KWS Zyatt						114,8	116,0	5	10,9	108,7	12.609
LGW123							117,8	-	10,3	115,5	13.606
Pistoria			113,4	117,4	116,5			7	10,6		
RGT Universe						114,1	116,9	5	10,3	107,9	12.614
Sheriff				117,9	116,6			7	10,1		
Substance				117,3	114,5			6	10,4		
Torp	116,9				114,6			6	10,1		
Viborg				118,6	115,5			6	10,5		
LSD	ns	ns	2,1	1,7	ns	ns					

1) Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi

VÅRBYG

I vårbyg er der givet karakter til 11 sorter. Karaktererne varierer fra 4 i sorterne Dragoon, Flair og Laurikka til 6 i Applaus, Bowie, Embrace og Evergreen.

Vårbyg	FEsv pr. hkg						Karakter ¹ , FEsv pr. hkg	Protein 2017, pct ts	Udbytte 2017	
	2010	2011	2014	2015	2016	2017			Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
Antal forsøg	3	3	3	3	3	3		8	8	
Blanding	108,2	105,9	105,8	103,2	103,8	105,9	5	11,4	70,4	7.455
Applaus					104,2	108,2	6	11,0	73,3	7.931
Bowie					105,3	106,4	6	11,1	71,9	7.650
Cosmopolitan				104,4	104,1		5	11,2		
Dragoon				102,2	103,5		4	11,1		
Embrace				104,3	105,1		6	11,0		
Evergreen	110,3			105,0			6	11,5		
Flair			105,1	102,5	102,5		4	11,4		
KWS Irina			105,3	104,3			5	11,4		
Laureate				103,7	104,3		5	11,2		

Laurikka	106,2	105,7		99,8			4	11,9		
LG Diablo						106,7	-	10,8	75,1	8.013
Prospect						107,6	-	11,4	72,9	7.844
RGT Planet				104,6			-	11,3		
Rotator						107,2	-	11,3	73,7	7.901
Scholar			105,3	103,3	105,1		5	11,0		
LSD	ns	ns	ns	1,9	ns					

¹⁾ Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi

HAVRE

Havre har en stor tungt fordøjelig skalandel, og er derfor den kornart med det laveste energiindhold. Der har gennem årene været analyseret relativt få sorter, og det er kun muligt at give karakter for energiindhold til to sorter. Der er ikke analyseret havresorter i 2017, udbyttet af foderenheder pr. ha er derfor beregnet på baggrund af forsøgsudbytter fra 2016.

Havre	FEsv/hkg				Karakter ¹⁾ , FEsv pr. hkg	Protein 2016, pct ts	Udbytte 2016	
	2012	2014	2015	2016			Hkg pr. ha	FEsv pr. ha
<i>Antal forsøg</i>	3	3	3	3		7	7	
Blanding	90,6	84,4	87,7	90,9		11,2	71,6	6.508
Poseidon	88,0	84,1	88,3		4	11,1		
Dominik		81,6	88,8		4	11,7		
Delfin				88,0	-	11,2	76,3	6.714
Emma		85,3			-	10,7		
LSD	ns	ns	ns	ns				

¹⁾ Skala 1 - 9, 1 = lav foderværdi